

Research Paper

Identifying the effective factors on the quality of the implementation of the consultant's assistant project in the first secondary girls' schools of Kermanshah city and presenting the ideal model

Akram Hamidi Nasrabad^{1*}, Khatoon Ezati²

1. Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran. (Corresponding Author)

hamidinasrabad@cfu.ac.ir

2. Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran.

Received: 31/05/2023

Accepted: 22/04/2024

PP: 107-126

Use your device to scan and read the article online

DOI:

Keywords:

Assistant consultant plan. Girls' schools, Kermanshah, ideal model

Abstract

Introduction: The current research was conducted with the aim of identifying the factors affecting the quality of the implementation of the assistant counselor project in the first secondary girls' schools of Kermanshah city and providing a suitable model.

Research methodology: The research method was mixed and it was a quantitative survey and qualitative phenomenological study. The research community in the qualitative section of education and training documents and counselors working in girls' first secondary schools in the three districts of Kermanshah, which included 30 people as a targeted sample.

Findings: The data collection tool was a form and a questionnaire, the reliability of which was estimated based on Cronbach's alpha of 0.89. 53 items were extracted from the analysis of the qualitative data obtained from the answers of the participants to the research questions, in which the structural factor with an average of 4.87 has the greatest effect on the quality of the implementation of the consultant's assistant plan and the environmental factor with an average of 4.85 and the behavioral factor with an average of 77.4% was determined.

Conclusion: The result is that in the documents of education and education, especially in the statutes of Farhangian University, the effective factors on the consultant assistant plan have been emphasized, but unfortunately, there are still shortcomings in the way of education reaching the desired and expected level in the implementation of the consultant assistant plan.

Citation: Hamidi Nasrabad, A, Ezati, kh.(2024). Identifying the effective factors on the quality of the implementation of the consultant's assistant project in the first secondary girls' schools of Kermanshah city and presenting the ideal model. Journal of Transcendent Education, 14 (2), 107-126.

Corresponding author: Akram Hamidi Nasrabad

Address: Farhangian, Birjand

Tell: 09157992337

Email: hamidinasrabad@cfu.ac.ir

Extended Abstract

Introduction:

In the last century, in addition to counselors, taking advantage of the active participation of peers as an effective and efficient strategy in the field of empowering young people and teenagers in order to deal with risky behaviors and acquire personal and social skills as well as promoting mental health They have been accepted; Because peer groups have the greatest impact on teenagers' performance in all areas. Of course, it is an undeniable fact that these effects can be positive or negative, but this process can be used to create a positive effect and shape the behavior of teenagers. Based on this, by using this approach in schools, the ground can be provided to empower students and provide them with opportunities to prevent and control risky behaviors, and its most important achievement is the development and strengthening of personal and social skills. And building healthy behaviors is achieved

Context:

The commercialization of research has expanded in recent decades as a new approach to academic research and natural science.

Goal:

The current research was conducted with the aim of identifying the factors affecting the quality of the implementation of the assistant counselor project in the first secondary girls' schools of Kermanshah city and providing a suitable model.

Method:

The research method was mixed and it was a quantitative survey and qualitative

phenomenological study. The research community in the qualitative section of education and training documents and counselors working in girls' first secondary schools in the three districts of Kermanshah, which included 30 people as a targeted sample.

Findings:

The data collection tool was a form and a questionnaire, the reliability of which was estimated based on Cronbach's alpha of 0.89. 53 items were extracted from the analysis of the qualitative data obtained from the answers of the participants to the research questions, in which the structural factor with an average of 4.87 implementation of the consultant's assistant plan and the environmental factor with an average of 4.85 and the behavioral factor with an average of 77 4/ was determined

Results:

The result is that in the documents of education and education, especially in the statutes of Farhangian University, the effective factors on the consultant assistant plan have been emphasized, but unfortunately, there are still shortcomings in the way of education reaching the desired and expected level in the implementation of the consultant assistant plan..

مقاله پژوهشی

شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در مدارس دخترانه متوسطه دوره اول شهر کرمانشاه و ارائه الگوی مطلوب

اکرم حمیدی نصرآباد^{۱*}، خاتون عزتی^۲

۱. گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران (نویسنده مسئول) hamidinasrabad@cfu.ac.ir

۲. گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در مدارس دخترانه متوسطه اول شهر کرمانشاه و ارائه الگوی مطلوب انجام شده است.

روش شناسی پژوهش: روش پژوهش آمیخته و از نوع مطالعه کمی پیمایشی و کیفی پدیدارشناسی بود. جامعه پژوهش در بخش کیفی اسناد فرادستی آموزش و پرورش و مشاوران شاغل در مدارس دخترانه متوسطه اول نواحی سه گانه شهر کرمانشاه که شامل ۳۰ نفر به عنوان نمونه هدفمند بودند. ابزار جمع آوری داده‌ها فیش و پرسشنامه بود که پایایی آن بر اساس آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برآورد شد.

یافته‌ها: از تحلیل داده‌های کیفی حاصل از پاسخهای شرکت کنندگان به سوالات پژوهش ۵۳ گویه استخراج شد که در آن عامل ساختاری با میانگین ۴/۸۷ بیشترین اثر گذاری بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور و عامل محیطی با ۴/۸۵ و عامل رفتاری با میانگین ۴/۷۷ تعیین شد.

بحث و نتیجه گیری: نتیجه اینکه در اسناد فرادستی آموزش و پرورش، مخصوصا در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان به عوامل موثر بر طرح همیار مشاور تاکید شده است اما متأسفانه هنوز در راه رسیدن آموزش و پرورش به سطح مطلوب و مورد انتظار در زمینه اجرای طرح همیار مشاور دارای نواقص و کاستی هایی می باشد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۲/۰۳

شماره صفحات: ۱۲۶-۱۰۷

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن
مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

واژه‌های کلیدی:

طرح همیار مشاور. مدارس دخترانه،
کرمانشاه، الگوی مطلوب.

استناد: حمیدی نصرآباد، اکرم و عزتی، خاتون. (۱۴۰۳). شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در مدارس دخترانه متوسطه اول شهر کرمانشاه و ارائه الگوی مطلوب. فصلنامه آموزش و پرورش متعالی، ۱۴ (۲)، ۱۲۶-۱۰۷.

* نویسنده مسئول: اکرم حمیدی نصرآباد

نشانی: دانشگاه فرهنگیان بیرجند

تلفن: ۰۹۱۵۷۹۹۲۳۳۷

پست الکترونیکی: hamidinasrabad@cfu.ac.ir

مقدمه

از آغاز زندگی اجتماعی بشر، افرادی که با مشکلات روبرو می‌شدند از کسانی که ذیصلاح می‌دانستند و به آنان اعتماد داشتند، کمک می‌خواستند و از ارشاد و راهنمایی آنان برای حل مشکلات و مسایل خویش بهره می‌جستند و مشاوره و راهنمایی خواستن از افراد شایسته را نه تنها امری درست، بلکه برای حیات مادی و معنوی، اصلاح فکر و رفتار خویش، لازم و ضروری می‌دانستند (Faqihi Nia, 2013). پیچیده شدن زندگی و تحول جامعه از حالتی ساده به وضعیتی صنعتی، در جوار منافع بی‌شمار آن، برای انسان مشکلات متعددی نیز پدید آورده است. امروزه تصمیم‌گیری در زمینه‌های گوناگون زندگی همچون گذشته ساده نیست و به اطلاعات پیچیده، دقیق و جامع نیاز دارد. انسان در این دنیای پیچیده متحول و متنوع و در عین حال پر از ابهام، بدون کمک مؤثر افرادی آگاه و دلسوز و علاقمند نمی‌تواند خود را به خوبی بشناسد و هویت موقفی را شکل دهد و بر مشکلات غلبه کند. در تمام این موارد، فعالیت‌های راهنمایی و مشاوره، فرد را در شناخت خود و تصمیم‌گیری مناسب و حل مشکلات یاری می‌دهد (Faqihi, 2010).

از سوی دیگر نیز چگونگی پرورش نسل جدید، از دغدغه‌های مهم دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت از جمله مشاوران مدارس است. با توجه به پیچیدگی ارتباطات و آسیب‌های روانی - اجتماعی از یک سو و ضرورت ارائه خدمات مشاوره‌ای و کمبود مشاور در مدارس و محیط‌های آموزشی از دیگر سو، استفاده از ظرفیت و توانمندی دانش‌آموزان آموزش‌دیده در کمک به رشد همتایانشان یک راهبرد مؤثر شناخته می‌شود. از این رو، «برنامه‌ی همیار مشاور» ذیل برنامه راهنمایی و مشاوره در کشور و مبتنی بر استفاده از توان و مشارکت دانش‌آموزان است که به ترویج و گسترش برنامه‌های پیشگیرانه، خدمات راهنمایی و مشاوره و حیطه عمل مشاوره کمک می‌کند. انجمن مشاوره امریکا (American Counseling Association, 1984) برای توسعه برنامه همیار مشاور در مدرسه سه علت را مطرح کرده‌اند: ۱) دانش‌آموزان دبیرستانی ترجیح می‌دهند با همتایان و همسالان خود مشورت نمایند. ۲) این برنامه، در افزایش رشد شخصی همیار مشاوران و مراجعان مؤثر شناخته شده است. ۳) تحقیقات بیانگر اثربخشی برنامه برای آموزشگاه و استفاده از قابلیت‌های دانش‌آموزان در یاری‌رسانی به یکدیگر است. همچنین، منبعی رسمی و رشددهنده برای برنامه‌های مشاوره مدرسه محسوب می‌شود. برنامه همیار مشاور و حمایت همتایان را می‌توان در هر موقعیت آموزشی و اجتماعی از جمله مدارس و دانشگاه‌ها، برای رشد مهارت‌ها و ارتقای کیفیت زندگی، گسترش خدمات مشاوره‌ای، به ویژه به‌عنوان راهبردی پیشگیرانه و توانمندساز در مواجهه با رفتارهای پرخطر در میان گروه هدف، طراحی و اجرا و هدایت نمود.

در قرن اخیر، علاوه بر مشاوران، بهره‌گیری از مشارکت فعال همسالان، به عنوان یک استراتژی مؤثر و کارا در زمینه توانمند نمودن جوانان و نوجوانان، در جهت مقابله با رفتارهای پرخطر و کسب مهارت‌های فردی و اجتماعی و همچنین ارتقای سلامت روان آنان پذیرفته شده است؛ زیرا گروه‌های همسال بیشترین تأثیر را در عملکرد نوجوانان در تمامی حیطه‌ها دارد. البته این یک حقیقت انکارناپذیر است که این تأثیرات می‌تواند مثبت یا منفی باشد ولی می‌توان از این فرایند در جهت ایجاد تأثیر مثبت و ساخت رفتار نوجوانان بهره گرفت. بر این اساس با بهره‌گیری از این رویکرد در مدارس می‌توان زمینه را برای توانمندساختن دانش‌آموزان و ارائه فرصت‌هایی به آنها جهت پیشگیری و کنترل رفتارهای پرخطر فراهم آورد و به مهمترین دستاورد آن که همان توسعه و تقویت مهارت‌های فردی و اجتماعی و ساخت رفتارهای سالم می‌باشد دست یافت (Growth of school counselor education, 2014).

دلایل منطقی برای برنامه‌های حمایت همتایان عبارتند از: افزایش مهارت‌های بین فردی و سازگاری افراد، توسعه استفاده از شبکه‌های حمایت طبیعی اجتماعی و بهبود حضور در محیط آموزشی و عملکرد تحصیلی. برنامه‌های همتایان، احتمالاً به کاهش رفتارهای ضد اجتماعی کمک می‌کند و می‌تواند پیش‌بینی کننده‌ی افزایش مهارت‌های سازگاری و کاهش میزان رفتارهای پرخطر باشد (Fuladi 2013). حمایت همسالان برای سلامت روان در سراسر دستورالعمل‌ها و مقررات سیاست‌های بین‌المللی توصیه می‌شود. همچنین حمایت همسالان ممکن است در بهبود برخی از پیامدهای بالینی، خودکارآمدی و بهبودی مؤثر باشد (Cooper & et al, 2024). در حوزه سلامت روان نیز، یک بررسی اولیه در مورد تأثیر مشاوره و حمایت همسالان بر سلامت روان عمومی نتایج متفاوتی داشت، اما بررسی بعدی نشان داد که میزان بستری شدن در بیمارستان کاهش یافته و بهبود حاصل شده است. مطالعات دیگر نشان داد که مشاوره همسالان افسردگی را کاهش داده و پیشگیری از خودکشی را بهبود بخشیده است (Topping, 2022). همچنین حمایت از سوی همتا می‌تواند باعث تغییر فرهنگی در سازمان‌های ارائه دهنده خدمات سلامت روان شود. وجود و حضور رهبر همتا، با پشتیبانی و اقتدار کافی در کنار تیم‌های بالینی، در بیمارستان‌ها و جامعه مورد نیاز است، به طوری که حمایت همتا و مراقبت بالینی بخشی از یک پیشنهاد بسیار کارآمد است و هنگامی که همتایان همکار از طریق سازمان‌های غیرانتفاعی به عنوان ارائه‌دهندگان خدمات سلامت استخدام می‌شوند معلولین ذهنی در کنار حمایت همتایان خود بهبود بیشتری می‌یابند (Mirbahaeddin et al, 2022 Gillard, 2024). بنابراین در این طرح تلاش می‌شود تا زمینه حمایت‌های اجتماعی، رشد، سازگاری و سهیم شدن دانش‌آموزان در تجارب مثبت یکدیگر برای ایجاد و استمرار نیرویی برای مقابله با ناکامی‌ها و مشکلات

و رفع موانع در راه تعالی دانش آموزان، فراهم شود. در این راه شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در سه بعد ساختاری، رفتاری و محیطی انکار ناپذیر است (Mirzai Ahranjani, Hassan 2013). حمایت همسالان ممکن است در بهبود برخی از پیامدهای بالینی، خودکارآمدی و بهبودی مؤثر باشد. حمایت همتایان در جمعیت‌ها و انواع مختلف خدمات، به عنوان مثال در خدمات مداخله زودهنگام در روان‌پریشی، برای افراد مبتلا به سوءمصرف مواد و مشکلات سلامت روان همزمان و در مداخلات اجتماعی برای کاهش پذیرش بیماران بستری سلامت روان مورد استفاده قرار گرفته است. قالب حمایت همتایان در خدمات مختلف متفاوت است، به عنوان مثال ممکن است شامل جلسات یک به یک یا گروهی، ارائه آنلاین یا حضوری، مکالمات بدون ساختار و باز یا فعالیت‌هایی مانند گروه‌های پیاده‌روی باشد. حمایت همتایان ممکن است توسط کارکنان آموزش دیده یا به صورت موردی بین همتایان ارائه شود. اصولی که مددکاران همتا باید رعایت کنند اصل ایجاد روابط مبتنی بر اعتماد و گوش دادن و یادگیری متقابل و حس احترام و هویت و تحقق نقاط قوت فردی است (Gillard et al, 2020).

حمایت همتایان با ایجاد امکان تماس بین افراد با تجربه زندگی مشترک، توسعه و رشد فردمحور را ارتقا می‌دهد تا با انتقال تجربیات مشترک، حس ارتباط را تقویت کند (Ibrahim et al, 2020). فرهنگ سازمانی، رهبری و میزان دادن اختیار و نظارت و بازخورد بر اجرای حمایت همتایان تاثیر می‌گذارد. تلاش‌هایی برای رسمی‌سازی حمایت همسالان برای ارتقای سلامت روان و رفاه در محیط‌های آموزشی انجام شده است. اگرچه حمایت همسالان می‌تواند در محیط‌های مختلفی مانند مدارس و خدمات تخصصی (به عنوان مثال، حمایت از بی‌خانمان‌ها) رخ دهد، اما نیروی کار همسالان در خدمات سلامت روان، به ویژه در کشورهای با درآمد بالا، به سرعت در حال رشد است. مددکاران همسالان (که به آنها مددکاران حمایت همسالان، پزشکان همسالان و اصطلاحات دیگر نیز گفته می‌شود) اغلب در خدمات سلامت روان کار می‌کنند و آموزش می‌بینند تا از تجربه زیسته خود در چالش‌های سلامت روان برای ارائه حمایت همسالان استفاده کنند (Simmons, 2023). لذا براساس آنچه گفته شد و با توجه به نبود پژوهش مشابه و ضرورت بررسی کیفیت طرح همیار مشاور و بررسی کمبودهای آن پژوهش حاضر در پی بررسی این مسئله است که عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور کدامند و چه الگویی جهت دستیابی به سطح مطلوب آن قابل ارائه است؟

روش شناسی

روش پژوهش حاضر از نوع آمیخته است. اصل بنیادین تحقیق با رویکردهای ترکیبی، استفاده از رویکردهای کمی و کیفی در مراحل از تحقیق است که می‌تواند به شیوه همزمان یا متوالی انجام شود (Creswell et al, 2003). در مطالعه حاضر با توجه به ماهیت پرسش‌های تحقیق از استراتژی ترکیبی - متوالی اکتشافی بهره گرفته شده است. این تحقیق در دو بخش اجرا شد؛ بخش اول به شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در قالب چهار سوال جزئی با مطالعه اسناد و مصاحبه با صاحب‌نظران و بخش دوم به طراحی الگو و اعتبارسنجی آن پرداخت. بنابراین می‌توان گفت در بخش اول تحقیق روش‌های به کارگرفته شده در ابتدا، مطالعات اسنادی و در کنار آن مصاحبه با مشاوران و متخصصان به روش پدیدارشناسی^۲ از نوع تجزیه و تحلیل درون‌مایه‌ای (شامل استخراج کدهای مفهومی و دسته‌بندی آن‌ها به چند مفهوم اصلی) و در بخش دوم به منظور طراحی الگو از روش تحلیلی-ترکیبی استفاده شد بدین معنا که ابتدا داده‌های بدست آمده در بخش اول تحقیق تحلیل و سپس با ترکیب اطلاعات به دست آمده مدل پیشنهادی طراحی و در آخر به کمک روش پیمایشی مورد اعتباریابی الگو واقع شد.

-جامعه و نمونه تحقیق

شرکت کنندگان در این پژوهش شامل ۶۹ نفر از مشاوران مدارس متوسطه اول دخترانه نواحی سه گانه آموزش و پرورش کرمانشاه بودند که به صورت نمونه گیری هدفمند تعداد ۳۰ نفر آنها جهت مصاحبه انتخاب شدند.

-ابزار گردآوری داده ها

در بخش مطالعه اسناد نیز تمام اسناد فرادست آموزش و پرورش که شامل ۱- اساسنامه دانشگاه فرهنگیان ۲- سند تحول آموزش و پرورش ۳- سند ملی برنامه درسی ۴- نقشه جامع علمی کشور انتخاب شدند. پرسش‌های مصاحبه در این پژوهش، حول محور تجارب زیسته مشارکت کنندگان و براساس هدف اصلی تحقیق سؤالاتی مانند موارد زیر مدنظر قرار گرفت:

- اهداف طرح همیار مشاور از نظر شما چیست؟
- نگرش و احساس شما در مورد همیار مشاوران چگونه است؟

- به نظر شما عوامل تأثیر گذار بر اجرای طرح همیار مشاور چیست؟
به عبارت دیگر مصاحبه کننده به طور کلی در خدمت محتوای مصاحبه‌ها و گفتگوهای با محورهای ارائه شده، براساس خواست و نظر مصاحبه شوندگان در مورد طرح همیار مشاور و تجربه ایشان در این خصوص، بوده است.

یافته‌ها

برای پاسخگویی به سه پرسش فوق لازم بود که ابتدا از طریق مطالعه هدفمند اسناد بالادستی و سپس مصاحبه با مشاوران عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در مدارس دخترانه کرمانشاه شناسایی شود.

الف: بخش تحلیل اسناد

در این بخش سعی گردید با تحلیل محتوای کیفی- قیاسی اسناد بالادستی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران، موارد تأثیر گذار بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور استخراج گردد که در قالب جداول زیر تنظیم شد.

جدول (۱) داده‌های حاصل از تحلیل سند تحول آموزش و پرورش

فصل	ردیف	سرفصل و مضامین	چگونگی ارتباط با ابعاد		
			محیطی	رفتاری	ساختاری
			مولفه‌ها	مولفه‌ها	مولفه‌ها
دوم: بیانیه ارزش‌ها	۱	۱۱- تکوین و تعالی جنبه‌های انسانی هویت دانش آموزان برای تقویت روابط حق محور، عدالت گستر و مهرورزانه با همه انسان‌ها		ویژگیهای رفتاری همیار مشاوران	
	۲	۱۴- ارتقای جایگاه و نقش تربیتی خانواده و مشارکت اثربخش آن با نظام تعلیم و تربیت رسمی			ساختار سازمانی
	۳	۱۵- نقش تربیتی اماکن مذهبی، نهادهای مردمی، اجتماعی و رسانه‌ها			ساختار سازمانی
	۴	۲۳- مسئولیت پذیری همه جانبه، مشارکت اجتماعی و داشتن روحیه جمعی و مهارت مورد نیاز جامعه.		فرهنگ سازمانی	
پنجم: هدف‌های کلان	۵	۵- افزایش مشارکت و اثربخشی همگانی به ویژه خانواده در تعالی نظام تعلیم و تربیت			ساختار سازمانی
	۶	۸- تعامل اثر بخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با سایر نهادها و دستگاههای مرتبط به ویژه نهاد خانواده و رسانه با تأکید بر کاهش مرزهای تعلیم و تربیت رسمی و غیر رسمی.	ارتباط با نهاد خانواده		
هفتم: هدف‌های عملیاتی و راهکارها	۷	۱- پرورش تربیت یافتگانی که: با روحیه مسئولیت پذیری و تعالی خواهی و برخوردار از مهارت‌های ارتباطی و...		فرهنگ سازمانی	
	۸	راهکار ۱-۲- تدوین برنامه‌های عملیاتی لازم در راستای ترویج، تقویت مستمر و تحکیم فضایل اخلاقی در محیط‌های تربیتی.			استراتژی سازمانی
	۹	راهکار ۱-۴- ایجاد ساز و کارهای ترویج و نهادینه سازی فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر با تأکید بر ظرفیت حوزه‌های علمیه.	ارتباط با سایر مراکز علمی	فرهنگ سازمانی	
	۱۰	راهکار ۳-۷- ارائه خدمات مشاوره‌ای- تربیتی در کلیه سطوح تحصیلی برای افزایش سلامت جسمی و روانی دانش آموزان.			ساختار سازمانی
	۱۱	راهکار ۴-۴- افزایش میزان مشارکت خانواده‌ها، برگزاری دوره‌های آموزشی اثربخش، ارائه خدمات مشاوره‌ای به خانواده‌های آسیب پذیر و آسیب‌زا.			ساختار سازمانی
	۱۲	راهکار ۳-۷- برقراری ارتباط سازمان یافته مراکز علمی با نظام تعلیم و تربیت و...بویژه دانشکده‌های علوم قرآنی، علوم تربیتی و روانشناسی در مدارس.	ارتباط با سایر مراکز علمی		
	۱۳	راهکار ۲-۱۳- افزایش کارآمدی شوراهای درون مدرسه‌ای با تفویض برخی اختیارات.			ساختار سازمانی
	۱۴	راهکار ۳-۱۶- توجه کافی به شرایط روحی دانش آموزان در سنین بلوغ و ارائه مشاوره و آموزش‌های دینی و اخلاقی			استراتژی سازمانی
	۱۵	راهکار ۱-۱۸- مناسب سازی فرهنگ سازمانی بر اساس معیارهای اخلاقی اسلامی با تأکید بر روحیه اخوت و تعاون.		فرهنگ سازمانی	
	۱۶	راهکار ۴-۲۱- استقرار نظام راهنمایی و مشاوره تربیتی مبتنی بر مبانی اسلامی و افزایش نقش معلمان و بکارگیری مشاوران متخصص.			نظام منابع انسانی- نظام شناسایی و هدایت
	۱۷	راهکار ۳-۲۳- حمایت‌های مادی و معنوی از طرح‌های موفق و نوآوری‌های تربیتی، مستند سازی و انتشار یافته‌های پژوهشی و ایجاد بانک اطلاعاتی فعال و کارآمد.	زیرساخت‌ها	نظام انگیزه و پاداش	نظام منابع آموزشی
		۱۷ مضمون از ۲۱۴ مضمون سند تحول آموزش و پرورش			
		مجموع مضامین ذکر شده در سند			

جدول (۲) تحلیل سند تحول آموزش و پرورش در بررسی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور

ردیف	ابعاد	تعداد مولفه ها	تعداد فراوانی مولفه های اشاره شده	بیشترین مولفه تکرار شده با ذکر فراوانی آن
۱	ساختاری	۵	۱۱	ساختار سازمانی (۶)
۲	رفتاری	۳	۶	فرهنگ سازمانی (۴)
۳	محیطی	۳	۴	ارتباط با سایر مراکز علمی (۲)

همانطور که داده‌های درج شده در جدول ۲ نشان می‌دهد با توجه به داده‌های به دست آمده از تحلیل سند تحول آموزش و پرورش بیشترین عامل ساختاری تأثیر گذار بر مطلوبیت اجرای طرح همیار مشاور عبارتند از ساختار سازمانی و بیشترین عامل رفتاری تأثیر گذار عبارتند از فرهنگ سازمانی و در ارتباط با عوامل محیطی می‌توان ارتباط با سایر مراکز علمی را به عنوان مهمترین عامل اثر گذار معرفی نمود.

جدول (۳) تحلیل سند نقشه جامع علمی کشور

فصل	ردیف	سرفصل و مضامین	چگونگی ارتباط با ابعاد		
			ساختاری	رفتاری	محیطی
			مولفه ها	مولفه ها	مولفه ها
اول: ارزش‌های بنیادین نقشه جامع علمی کشور	۱	۱-۱. بند ۱۰: اخلاق محوری، تقدم مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی، تقویت روحیه تعاون و مسئولیت پذیری		فرهنگ سازمانی	
دوم: وضع مطلوب علم و فناوری	۲	۳-۲. بند ۳: ایجاد نظام آموزشی مناسب برای هدایت دانش آموزان	نظام شناسایی و هدایت		
سوم: اولویت های علم و فناوری کشور	۳	۱-۳. هدایت نظام آموزش برای تامین و جذب نیروهای نخبه و متخصص	نظام منابع انسانی		
	۴	۱-۳. اصلاح و ایجاد ساختارها و فرایندها و تنظیم ضوابط تشویقی خاص.		نظام انگیزه و پاداش	
چهارم: راهبردها و اقدامات ملی برای توسعه علم و فناوری در کشور	۵	۱-۴. راهبرد کلان ۸: تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی.	نظام منابع انسانی		
	۶	۲-۴. راهبرد کلان ۱، راهبردهای ملی. بند ۱۱: ایجاد هماهنگی میان نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیر رسمی.	استراتژی سازمانی		
	۷	۲-۴. راهبرد کلان ۲، راهبردهای ملی بند ۱: تقویت نگاه دینی به مقوله علم آموزی و فریضه قلمداد کردن آن.	استراتژی سازمانی		
	۸	۲-۴. راهبرد کلان ۲، اقدامات ملی بند ۱: ایفای نقش فعال تر مساجد به عنوان پایگاه های علمی و فرهنگی.	ساختار سازمانی		
	۹	۲-۴. راهبرد کلان ۴، راهبردهای ملی بند ۵: ارتقای کیفی و کمی همایش های علمی.	ساختار سازمانی		
	۱۰	۲-۴. راهبرد کلان ۴، اقدامات ملی بند ۲: حمایت از ایجاد و توسعه شبکه های تحقیقاتی و فناوری.		زیر ساخت ها	
	۱۱	۲-۴. راهبرد کلان ۴، اقدامات ملی بند ۸: حمایت از برگزاری همایش های تخصصی توسط انجمن ها و...	ساختار سازمانی		
	۱۲	۲-۴. راهبرد کلان ۵، راهبردهای ملی بند ۱: نهادهای سازی نگرش اسلامی در برنامه ها و متون آموزشی.	استراتژی سازمانی		
	۱۳	۲-۴. راهبرد کلان ۵، راهبردهای ملی بند ۳: تعامل موثر و سازنده نهادهای علمی حوزوی و دانشگاهی		ارتباط با سایر مراکز علمی	
	۱۴	۲-۴. راهبرد کلان ۵، اقدامات ملی بند ۵: ارتقای همکاری نظام مند حوزه های علمیه و دانشگاه ها و آموزش و پرورش در فرایند برنامه ریزی آموزشی و تألیف کتب درسی		ارتباط با سایر مراکز علمی	
	۱۵	۲-۴. راهبرد کلان ۵، اقدامات ملی بند ۶: حمایت از برگزاری نشست ها و هم اندیشی ها.	ساختار سازمانی		
	۱۶	۲-۴. راهبرد کلان ۶، راهبردهای ملی بند ۱۰: ارتقای نقش و جایگاه خانواده	ساختار سازمانی		

۱۷	۲-۴. راهبرد کلان ۶، اقدامات ملی بند ۳۰: ایجاد نظام سنجش و ارزشیابی تضمین کیفیت	نظام نظر سنجی و ارزشیابی	
۱۸	۲-۴. راهبرد کلان ۶، اقدامات ملی بند ۳۳: تربیت و توانمندسازی دانش آموزان در شئون دینی، خانوادگی و...	ساختار سازمانی	
۱۹	۲-۴. راهبرد کلان ۶، اقدامات ملی بند ۳۹: جهت دهی کتاب ها، نشریات، وبگاه ها و وب نوشته‌های آموزشی و کمک آموزشی در راستای تعلیم و تربیت.	نظام منابع آموزشی	
۲۰	۲-۴. راهبرد کلان ۶، اقدامات ملی بند ۵۰: افزایش همکاری اولیای دانش آموزان	ارتباط با خانواده	
۲۱	۲-۴. راهبرد کلان ۶، اقدامات ملی بند ۵۱: تدوین برنامه جامع مشارکت میان خانواده و نهادهای تربیتی	ساختار سازمانی	
۲۲	۲-۴. راهبرد کلان ۸، راهبردهای ملی بند ۱: ارتقای نظام مشاوره و استعدادیابی و هدایت تحصیلی	ساختار سازمانی	
۲۳	۲-۴. راهبرد کلان ۸، راهبردهای ملی، بند ۵: ارتقای بهره‌وری منابع انسانی مؤسسات علمی- پژوهشی	نظام منابع انسانی	
۲۴	۲-۴. راهبرد کلان ۸، اقدامات ملی بند ۱: طراحی و استقرار نظام جامع مشاوره و استعدادیابی	ساختار سازمانی	
مجموع مضامین ذکر شده در سند			۲۴ مضمون از ۱۲۴ مضمون سند نقشه جامع علمی کشور

جدول (۴) تحلیل سند نقشه جامع علمی کشور

ردیف	ابعاد	تعداد مولفه ها	تعداد فراوانی مولفه های اشاره شده	بیشترین مولفه تکرار شده با ذکر فراوانی آن
۱	ساختاری	۵	۱۷	ساختار سازمانی (۹)
۲	رفتاری	۳	۳	فرهنگ سازمانی+ نظام انگیزه و پاداش+ نظام نظرسنجی و ارزشیابی (۱)
۳	محیطی	۳	۴	ارتباط با سایر مراکز علمی (۲)

نتایج حاصل از تحلیل سند نقشه جامع علمی کشور درج شده در جدول ۴ نشان می‌دهد که نظام ساختار سازمانی به عنوان پرتکرارترین عامل ساختاری، فرهنگ سازمانی، نظام انگیزه و پاداش، نظام شناسایی و هدایت، نظام نظرسنجی و ارزشیابی به عنوان مهمترین عوامل رفتاری و ارتباط با سایر مراکز علمی به عنوان پرتکرارترین عامل محیطی می‌توانند بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور تاثیر گذار باشند.

جدول (۵) تحلیل برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران

فصل	ردیف	سرفصل و مضامین			چگونگی ارتباط با ابعاد		
					محیطی	رفتاری	ساختاری
					مولفه ها	مولفه ها	مولفه ها
چشم‌انداز	۱	تربیت نسلی موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا به مسئولیت‌ها و وظایف				فرهنگ سازمانی	
اصول ناظر بر برنامه‌های درسی و تربیتی	۲	۳-۳. اعتبار نقش یادگیرنده					نظام منابع انسانی
	۳	۳-۴. اعتبار نقش مرجعیت معلم					نظام منابع انسانی
	۴	۳-۵. اعتبار نقش پایه ای خانواده					ساختار سازمانی
رویکرد و جهت‌گیری کلی	۵	۴-۳. محتوا				نظام منابع آموزشی	
	۶	۴+۷. مدیر مدرسه					نظام منابع انسانی
حوزه های یادگیری	۷	۸-۲- بند ۱: حوزه تربیت و یادگیری حکمت و معارف اسلامی					ساختار سازمانی
	۸	۸-۲- بند ۱۱: حوزه تربیت و یادگیری آداب و مهارت های زندگی و بنیان خانواده					ساختار سازمانی
ساختار و زمان آموزش	۹	۱۳-۲- بند ۲: وزارت آموزش و پرورش موظف است از مشارکت حداکثری خانواده ها، دستگاه های فرهنگی و... به خصوص بخشی از برنامه ها که در تابستان اجرا می شود استفاده نماید.					استراتژی سازمانی

سیاست‌های تولید مواد و رسانه‌های یادگیری	۱۰	۱۲-۴. بسترسازی برای بسط و توسعه تجارب و ابتکارات معلمان	نظام منابع انسانی	
مجموع مضامین ذکر شده در سند	۱۱	۱۲-۷. تولید محتوای الکترونیکی چندرسانه‌ای متناسب با نیاز معلمان	نظام منابع آموزشی	
۱۱ مضمون از ۲۶۹ مضمون سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران				

جدول (۶) تحلیل سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران

ردیف	ابعاد	تعداد مولفه‌ها	تعداد فراوانی مولفه‌های اشاره شده	بیشترین مولفه تکرار شده با ذکر فراوانی آن
۱	ساختاری	۴	۱۰	نظام منابع انسانی (۴)
۲	رفتاری	۱	۱	فرهنگ سازمانی (۱)
۳	محیطی	۰	۰	-

همانطور که داده‌های درج شده در جدول ۶ نشان می‌دهد با توجه به داده‌های به دست آمده از تحلیل سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران تاثیر گذارترین عامل ساختاری بر مطلوبیت اجرای طرح همیار مشاور عبارتند از نظام منابع انسانی و مهم ترین عامل رفتاری تاثیر گذار عبارتند از فرهنگ سازمانی و در ارتباط با عامل محیطی در سند برنامه درسی ملی به هیچ عاملی اشاره نشده است.

جدول (۷) تحلیل اساسنامه دانشگاه فرهنگیان

فصل	ردیف	سرفصل و مضامین	چگونگی ارتباط با ابعاد		
			ساختاری	رفتاری	محیطی
			مولفه ها	مولفه ها	مولفه ها
ماده ۲: اهداف	۱	بند۱: تأمین و تربیت معلمان، مدیران، کارکنان و پژوهشگرانی مؤمن و متعهد	نظام منابع انسانی		
	۲	بند ۳: تسهیل و مشارکت در نهضت تولید علم، افزایش سهم تولیدات علمی، کاربردی کردن دستاوردهای علمی- پژوهشی، تعامل پویا و سازنده با مراکز پژوهشی داخلی و خارجی			ارتباط با سایر مراکز علمی
ماده ۳: وظایف و اختیارات	۳	بند۱: تعلیم و تربیت دانشجو معلمان، مدیران و کارشناسانی با شایستگی‌های اخلاقی، تخصصی و حرفه‌ای	نظام منابع انسانی		
	۴	بند۲: تربیت مدیران آموزشی توانمند، شایسته و تحول آفرین	نظام منابع انسانی		
	۵	بند۷: همکاری با مراکز آموزشی مرتبط			ارتباط با سایر مراکز علمی
	۶	بند۸: انجام مطالعات و پژوهش های کاربردی مورد نیاز آموزش و پرورش	نظام پژوهشی		
		۶ مضمون از ۱۶ مضمون اساسنامه دانشگاه فرهنگیان			
		مجموع مضامین ذکر شده			

جدول (۸) تحلیل سند اساسنامه دانشگاه فرهنگیان

ردیف	ابعاد	تعداد مولفه‌ها	تعداد فراوانی مولفه‌های اشاره شده	بیشترین مولفه تکرار شده با ذکر فراوانی آن
۱	ساختاری	۴	۴	نظام منابع انسانی (۳)
۲	رفتاری	۰	۰	-
۳	محیطی	۱	۲	ارتباط با سایر مراکز علمی (۲)

همان طور که داده‌های درج شده در جدول ۸ حاصل از تحلیل سند اساسنامه دانشگاه فرهنگیان در ارتباط با عوامل تاثیر گذار بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور نشان می‌دهد، نظام منابع انسانی به عنوان اثرگذارترین عامل ساختاری و در ارتباط با عامل رفتاری در سند اساسنامه دانشگاه فرهنگیان به هیچ عاملی اشاره نشده بود و ارتباط با آموزش و پرورش به عنوان مهمترین عامل محیطی می تواند بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور اثر گذار باشند. در کل بررسی اسناد فرادست آموزش و پرورش (نقشه جامع علمی کشور، سند برنامه درسی، سند تحول آموزش و پرورش و اساسنامه دانشگاه فرهنگیان) در زمینه میزان توجه به عوامل اثرگذار بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور نشان داد که :
الف) از ۱۲۴ مضمون موجود در سند جامع علمی کشور، ۲۴ مورد سند مذکور به صورت مستقیم و غیر مستقیم به بررسی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور پرداخته بود.

ب) سند ملی برنامه درسی نیز شامل ۱۵ سرفصل و ۲۶۹ مضمون بود که از این تعداد در ۱۱ مضمون به صورت مستقیم و غیر مستقیم به بررسی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور پرداخته بود.

ج) سند تحول آموزش و پرورش نیز شامل ۸ فصل و ۲۱۴ مضمون بوده که از این تعداد ۱۷ مضمون آن به صورت مستقیم و غیر مستقیم به بررسی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور پرداخته بود.

د) اساسنامه دانشگاه فرهنگیان نیز شامل ۱۶ مضمون بود که از این تعداد ۶ مضمون از ۱۸ مضمون آن به صورت مستقیم و غیر مستقیم به بررسی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور پرداخته بود.

جدول (۹) فراوانی و نسبت مضامین توجه شده به عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور

نام سند	فراوانی	کل مضمون	درصد نسبت به کل مضمون
اساسنامه دانشگاه فرهنگیان	۶	۱۶	۳۷/۵ درصد
سند جامع علمی کشور	۲۴	۱۲۴	۱۹/۳۵ درصد
سند تحول آموزش و پرورش	۱۷	۲۱۴	۷/۹۴ درصد
سند ملی برنامه درسی	۱۱	۲۶۹	۴/۰۸ درصد

همان طور که جدول ۹ نشان می دهد، میزان توجه به عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در هر یک از اسناد به ترتیب، در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان با فراوانی ۶ و نسبت به کل مضامین ۳۷/۵ درصد، سند جامع علمی کشور با تعداد ۲۴ و نسبت به کل مضامین ۱۹/۳۵ درصد، سند تحول آموزش و پرورش با فراوانی ۱۷ و نسبت به کل مضامین ۷/۹۴ درصد و در سند برنامه درسی ملی با فراوانی ۱۱ و نسبت به کل مضامین ۴/۰۸ درصد می باشد. این توجه در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان و سند جامع علمی کشور در حد قابل قبول و در سند تحول آموزش و پرورش و سند برنامه ملی به صورت خیلی کلی و به طور غیر مستقیم بوده است.

جدول (۱۰) جمع بندی مولفه های به دست آمده از تحلیل اسناد

بیشترین مولفه تکرار شده در اسناد با ذکر فراوانی آن						اسناد
درصد	محیطی (۱۰)	درصد	رفتاری (۱۰)	درصد	ساختاری (۴۲)	
۲۰	ارتباط با سایر مراکز علمی (۲)	۰	-	۷/۱۴	نظام منابع انسانی (۳)	اساسنامه دانشگاه فرهنگیان
۲۰	ارتباط با سایر مراکز علمی (۲)	۱۰	فرهنگ سازمانی + نظام انگیزه و پاداش + نظام نظرسنجی و ارزشیابی (۱)	۲۱/۴۲	ساختار سازمانی (۹)	سند نقشه جامع علمی کشور
۲۰	ارتباط با سایر مراکز علمی (۲)	۲۰	فرهنگ سازمانی (۲)	۱۴/۲۸	ساختار سازمانی (۶)	سند تحول آموزش و پرورش
۰	-	۱۰	فرهنگ سازمانی (۱)	۹/۵۲	نظام منابع انسانی (۴)	سند برنامه درسی ملی

ب- مصاحبه

همانطور که ذکر گردید به منظور پاسخگویی به سه پرسش پژوهشی اول مبنی بر شناسایی عوامل ساختاری، رفتاری و محیطی موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور، علاوه بر بررسی اسناد بالادستی نظام آموزش و پرورش از مصاحبه با مشاوران نیز استفاده شد و سعی گردید با به تصویر کشیدن تجربه زیسته آنها از اجرای طرح همیار مشاور عوامل ساختاری، رفتاری و زمینه ای موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور استخراج گردد.

بدین منظور در مصاحبه هایی که با مشاوران مدارس دخترانه مجری طرح نواحی سه گانه شهر کرمانشاه انجام شده است پژوهشگر تلاش داشت با ایجاد زمینه های لازم، درک موضوع و آرامش لازم برای آموزشگران فراهم شده تا بتوانند احساسات و نگرش خود را در مورد عوامل تاثیر گذار بر اجرای طرح همیار مشاور اظهار نمایند در نهایت کدگذاری متون مصاحبه شامل سه مرحله باز، محوری و انتخابی نیز به شرح ذیل صورت گرفت:

جدول (۱۱) نتایج کدگذاری مفاهیم

شناسه	نمونه مصاحبه‌ها	مفاهیم
R1	✓ به نظر من علاوه بر دانش آموزان، باید دوره‌های توجیهی برای والدین قرار داده بشه و علاوه بر ذکر ویژگی‌های دوره نوجوانی به اهمیت نقش همیار مشاوران در پیشگیری از وقوع موارد نا بهنجار و مشکل آفرین اشاره ای داشته باشیم. تا والدین با طرح این موضوع در خانواده زمینه پذیرش بهتر این امر از سوی دانش آموزان رو فراهم کنن.	برگزاری جلسات توجیهی برای والدین
R2	✓ به نظر من طرح خیلی خوبی. این موضوع که دانش آموزان خودشون رو در مشکلات هم دیگه شریک بدونن و به یکدیگه کمک کنن، یکی از ارکانی است که اسلام هم به این مورد تاکید زیادی کرده است.	همسو بودن طرح همیار مشاور با مفاهیم دینی
R3	✓ مدت زمان دوره و کلاس‌های توجیهی برای دانش آموزان منتخب بسیار کوتاه است. به نظر من باید این زمان رو طولانی تر کنن تا اهداف طرح به خوبی برا دانش آموزان مجری طرح جا بیفته.	بیشتر بودن مدت زمان طرح توجیهی
R4	✓ باید علاوه بر کلاس‌های چند جلسه ای که برگزار میشه، در طول مدت زمان سال تحصیلی این دانش آموزانی که به عنوان همیار مشاور انتخاب شدن باید حداقل هر یک ماه یک بار براشون یه جلسه برگزار بشه و عملکردشون دقیقاً مورد بررسی قرار بگیره.	برگزاری مستمر دوره‌هایی برای همیارمشاوران
R5	✓ به نظر من بهتر بود که سازمان در کنار اجرای این طرح فکری برای افزایش نیروهای مشاوره در مدارس بکنه، نه اینکه با اجرای این گونه طرح‌ها، بخواد این کمبود رو این طور جبران بکنه؛ چون کار مشاوره یه کار بسیار تخصصی است.	لزوم افزایش نیروهای مشاوره در مدارس
R6	✓ ببینید شناسایی و راهنمایی و توجیه صحیح دانش آموزان برای اجرای درست این طرح و به بیراهه نرفتن همیارمشاوران، از اساسی ترین ارکان اجرای مفید این طرح است. که در همون مرحله شناسایی با مشکلات زیادی روبرو هستیم.	شناسایی دانش آموزان واجد صلاحیت برای طرح همیار مشاور
R7	✓ به نظر من برای موفقیت این طرح اول از همه باید خود هسته‌های مشاوره نواحی به اهمیت این طرح ایمان داشته باشن. باور میکنید که خود افراد مسئول و مجری در ادارات حتی اسم این طرح رو یادشون نیماذ چه برسه به اهداف و اجرای درست اون. ما در هر پستی که هستیم اول از همه باید مسئولیت پذیر باشیم.	مسئولیت پذیری و اجرای واقعی طرح توسط هسته‌های مشاوره نواحی
R8	✓ همونطور که تو مدارس می بینیم دانش آموزان در دوره نوجوانی با مشکلات زیادی ازجمله مشکلات عاطفی، دوستی‌های افراطی، مشکلات با اعضای خانواده و ... روبرو هستن که حتی با والدین یا مشاوران مدارس نیز در این زمینه صحبت نمی کنند ولی با همسالان خودشون در این موارد بسیار راحت تر هستن. این موارد لزوم اهمیت این طرح رو نشون میده.	هم دل بودن دانش آموز با همسالان خود
R9	✓ در بین بسیاری از دانش آموزان، افرادی که بعنوان همیار مشاور انتخاب میشن، از دید هم کلاساشون، به عنوان افراد جاسوس تلقی میشن و دیگه اونا رو تو جمع خودشون راه نمیده.	دیدگاه سایر دانش آموزان نسبت به همیار مشاوران
R10	✓ باید به این نکته توجه داشته باشیم که همیارمشاوران باید الگوی اخلاقی و کاری در بین دانش آموزان باشند تا صحبت‌ها و نصایح آنان تاثیرگذار باشد.	الگو بودن همیار مشاوران
R11	✓ به نظر من باید مسئولین مدرسه بسیار توجه داشته باشن که با دانش آموزان مورد انتخاب برای این طرح، رفتار یکسانی مانند بقیه دانش آموزان داشته باشن. تا این افراد غرور کاذب نگیرن.	نحوه برخورد عوامل اجرایی مدرسه با همیارمشاوران
R12	✓ ما نباید این نکته رو فراموش کنیم که علاوه بر مفید بودن این طرح، باید همیشه خود دانش آموزان همیارمشاور رو هم تحت نظر داشته باشیم که مبادا با توجه به دوره سنی که دارن از راه اصلی خودشون خارج بشن و بجای اینکه کسی رو راهنمایی کنن خودشون به راه اشتباه وارد بشن.	نظارت پیوسته همیارمشاوران از سوی مدرسه
R13	✓ یکی از مهم ترین عواملی که باعث موفقیت و پیشبرد بهتر این طرح میشه اینه که دوره‌های مداوم و هدفمند دینی برای افراد همیار مشاورها برگزار کنیم. چون تاثیر آموزه‌های دینی در اجرای درست این طرح بسیار بالا می باشد.	برگزاری دوره‌های مداوم دینی
R14	✓ باید این واقعیت رو بپذیریم که بچه‌ها از همسالانشون تاثیر زیادی میگیرن و بیشتر رازها و مشکلاتشون رو به دوستاشون میگن. من در طی این چند دوره ای که از اجرای این طرح میگذره نمونه‌های موفق رو بصورت کاملاً عینی دیدم. بطور کلی به نظر من طرح بسیار خوبی است.	اثر گذاری همیارمشاوران بر سایرین
R15	✓ برای اجرای درست این طرح نباید نقش و تاثیر مشاوران را انکار کنیم. بلکه برای درست تر اجراشدن این طرح، همکاری کامل مشاوران مدارس بسیار ضروریه و خود مشاوران هم باید افراد فعال و تاثیر گذاری باشن.	همکاری کامل مشاوران و فعال بودن آنان
R16	✓ این دوره‌هایی که تو تابستونا برگزار میشه برا تبادل اطلاعات و تجربیات بسیار خوبه. بهتره که تو این دوره‌ها بطور منسجم تر به این امر بپردازیم. و این تجربیات رو به صورت بروشور یا کتابچه در اختیار سایر افراد قرار بدیم.	تهیه کتابچه‌ای از تجربیات برتر همیارمشاوران
R17	✓ همه ما انسان‌ها نیاز برای انجام بهتر وظایف مون نیاز به این داریم که مورد تشویق قرار بگیریم. پس بهتره که افراد منتخب در مدارس توسط مسئولین مورد قدردانی قرار بگیرن تا برای انجام هر چه بهتر این مهم انگیزه کافی رو داشته باشن.	تشویق و قدردانی از مشاوران و همیارمشاوران برتر
R18	✓ اساس این طرح خوب به نظر می رسه اما چیزی که باید در نظر بگیریم اینه که در همه مناطق بازخورد خوبی نداره . من خودم الان چند ساله که در چند مدرسه مختلف این طرح رو اجرا میکنم و شاهد این بودم که در برخی مناطق بازخورد عکسی به جا گذاشته.	لزوم متفاوت بودن سطوح اجرای طرح در مناطق مختلف

✓	باید ما خیلی مواظب باشیم که این دانش آموزانی که بعنوان همیار مشاور انتخاب میشن از مسیر درست خودشون منحرف نشه و خوشون رو وارد جزئیات مسائل شخصی و خانوادگی دیگه دانش آموزان نکنن و بعد از تشخیص مشکلات ادامه کار رو به مشاوران واگذار کنن.	✓	خود ما که سال ها در این رشته درس خوندیم و دارای تخصص هستیم نمیتونیم در بعضی موارد کارگشا باشیم ، حالا چطور با چند جلسه ممکنه فردی که تازه خودشم تو دوره بلوغ و عدم ثبات قرار داره بتونه این مسئولیت رو به درستی ایفا کنه. بنظر من بهتره هر کسی تو تخصص خودش وارد بشه و درگیر کردن دانش آموزان تو این کار درست نیست.	R19	واگذاری ادامه کار به مشاوران و عدم ورود بیش از حد همیارمشاوران به حریم خصوصی افراد
✓	بنظر من این طرح خیلی خوبی ولی باید خودمون هم خیلی برای امر نظارت داشته باشیم و طرح رو رهاشده و نصفه نیمه نگذاریم و بررسی و پیگیری مداوم و مستمر داشته باشیم.	✓	باید دقت داشته باشیم دانش آموزانی که بعنوان همیار مشاور انتخاب شدن از طرف هم کلاساشون مورد اعتماد باشن و بچه ها بتونن مشکلاتی رو که دارن براحتی و با خیال راحت با اونا در میان بزارن.	R20	بررسی و پیگیری مستمر از روند اجرای طرح توسط مسئولین
✓	جهت اجرای صحیح این طرح علاوه بر مشاوران باید دوره های توجیهی نیز برای عوامل اجرایی مدرسه و معلمان نیز برگزار شود تا با هماهنگی و در یک جهت حرکت کنیم.	✓	به نظر من ما اگه مسئولیتی رو قبول می کنیم باید به خوبی و با صداقت اون رو انجام بدیم نه اینکه فقط بخوایم یه فرم الکی پر کنیم. این تعهد و مسئولیت پذیری در قسمت مشاوره نمود بیشتری پیدا می کنه.	R21	مورد اعتماد بودن همیار مشاوران از سوی دانش آموزان
✓	باید این مهم رو به همیارمشاوران تذکر دهیم که از برچسب زدن به افراد خودداری کنه و رازدار باشن	✓	به نظر من نباید اجرای این طرح فقط محدود به نه ماه تحصیلی باشه بلکه برای قطع نشدن این همکاری و همدلی بهتر است بصورت هفتگی جلساتی بین همیاران مشاور با مشاورین مدرسه برگزار و مشکلاتی را که دوستان و همکلاسان با همیاران مطرح کرده اند مورد بررسی قرار گیرد.	R22	برگزاری جلسات توجیهی برای عوامل اجرایی و معلمان مدارس
✓	بیشتر افراد از نقش همیار مشاوران بعنوان آموزش دهنده مهارت هایی مانند برنامه ریزی و شیوه های مطالعه غافل هستند در حالی که توجه به این نقش ها در بهبود وضعیت درسی دانش آموزان بسیار می تواند شمر ثمر باشد.	✓	شناسایی و انتخاب درست دانش آموزان بعنوان همیار مشاور اولین و مهم ترین قدم می باشد. بنابراین مشاوران باید با همکاری و نظرسنجی از اولیای مدرسه نسبت به این امر اقدام کنن.	R23	داشتن تعهد کاری
✓	ما در طی این مدتی که از اجرای طرح در مدرسه مون میگذره شاهد موارد خوبی بوده ایم. و خیلی از مشکلاتی رو که بچه ها برای حلش دچار مشکل میشن و به ما مراجعه نمیکنن، واقعا از طریق این افراد بخوبی شناسایی و رفع کرده ایم. این طرح باعث تشخیص سریع تر و راحت تر مشکلات رایج بین دانش آموزان شده است.	✓	برای بهبود و ارتقای این طرح باید هر ساله گزارش مکتوبی از نحوه عملکرد مدارس ارائه و در آن پیشنهاداتی ارائه بشه تا بنوعی به نقاط ضعف طرح پی ببریم البته این گزارش باید واقعی باشه نه این که فقط بخواهیم یه گزارش برا اداره بفرستیم و مسئولین هم باید به این پیشنهادات توجه و عمل کنن.	R24	عدم برچسب زنی به سایرین از سوی همیار مشاوران
✓	به نظر من برای موفقیت در هر طرحی ابتدا باید زیر ساخت ها آماده بشه که متأسفانه در اجرای این طرح هیچ توجیهی به نقش زیر ساخت ها نشده. یکی از این عوامل توجه به نقش ارتباطات است. که به تازگی در این زمینه سایتی رو راه اندازی کردن. اما برای کاربردی بودن این میشه که قسمتی رو برای پرسش و پاسخ و یا گفتگو و بحث های آنلاین بذارن تا همیارمشاوران و مشاوران بهتر بتونن با هم در ارتباط باشن و از تجربیات و نظرات همدیگه استفاده کنن.	✓	نظرسنجی از اولیای مدرسه جهت انتخاب همیارمشاوران	R25	محدود نبودن زمان اجرا به سال تحصیلی
✓	همیار مشاوران باید قدرت تجزیه و تحلیل بالاتری نسبت به همسالانشون داشته باشن تا بتونن درک درستی از مشکلات دانش آموزان داشته باشن.	✓	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران	R26	بیشتر افراد از نقش همیار مشاوران بعنوان آموزش دهنده مهارت هایی مانند برنامه ریزی و شیوه های مطالعه غافل هستند در حالی که توجه به این نقش ها در بهبود وضعیت درسی دانش آموزان بسیار می تواند شمر ثمر باشد.
✓	به نظر من برای موفقیت در هر طرحی ابتدا باید زیر ساخت ها آماده بشه که متأسفانه در اجرای این طرح هیچ توجیهی به نقش زیر ساخت ها نشده. یکی از این عوامل توجه به نقش ارتباطات است. که به تازگی در این زمینه سایتی رو راه اندازی کردن. اما برای کاربردی بودن این میشه که قسمتی رو برای پرسش و پاسخ و یا گفتگو و بحث های آنلاین بذارن تا همیارمشاوران و مشاوران بهتر بتونن با هم در ارتباط باشن و از تجربیات و نظرات همدیگه استفاده کنن.	✓	شناختن تعهد کاری	R27	شناختن تعهد کاری
✓	همیار مشاوران باید قدرت تجزیه و تحلیل بالاتری نسبت به همسالانشون داشته باشن تا بتونن درک درستی از مشکلات دانش آموزان داشته باشن.	✓	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران	R28	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران
✓	همیار مشاوران باید قدرت تجزیه و تحلیل بالاتری نسبت به همسالانشون داشته باشن تا بتونن درک درستی از مشکلات دانش آموزان داشته باشن.	✓	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران	R29	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران
✓	همیار مشاوران باید قدرت تجزیه و تحلیل بالاتری نسبت به همسالانشون داشته باشن تا بتونن درک درستی از مشکلات دانش آموزان داشته باشن.	✓	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران	R30	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران
✓	همیار مشاوران باید قدرت تجزیه و تحلیل بالاتری نسبت به همسالانشون داشته باشن تا بتونن درک درستی از مشکلات دانش آموزان داشته باشن.	✓	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران	R31	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران

جدول (۱۲) نتایج کد گذاری محوری

شناسه	مفاهیم	مولفه ها
R1+R2+ R۴+ R13+ R22	برگزاری جلسات توجیهی برای والدین+همسو بودن طرح همیار مشاور با مفاهیم دینی ، برگزاری مستمر دوره هایی برای همیارمشاوران ، برگزاری دوره های مداوم دینی ، برگزاری جلسات توجیهی برای عوامل اجرایی و معلمان مدارس	ساختار سازمانی
R3+R18+ R۲۵	بیشتر بودن مدت زمان طرح توجیهی، لزوم متفاوت بودن سطوح اجرای طرح در مناطق مختلف، محدود نبودن زمان اجرا به سال تحصیلی	استراتژی سازمانی
R۵	لزوم افزایش نیروهای مشاوره در مدارس	نظام منابع انسانی
R۶	شناسایی دانش آموزان واجد صلاحیت برای طرح همیار مشاور	نظام شناسایی و هدایت
R۷+ R23	مسئولیت پذیری و اجرای واقعی طرح توسط هسته های مشاوره نواحی + داشتن تعهد کاری	فرهنگ سازمانی
R۸+R۱۰+R۱۴+ R۲۱+ R24+ R۲۹	هم دل بودن دانش آموز با همسالان خود، الگو بودن همیار مشاوران، اثر گذاری همیارمشاوران بر سایرین، مورد اعتماد بودن همیار مشاوران از سوی دانش آموزان، عدم برچسب زنی به سایرین از سوی همیارمشاوران ، دارا بودن قدرک درک و تحلیل مسائل از سوی همیارمشاوران	ویژگی های رفتاری همیار مشاوران

R ₉	دیدگاه سایر دانش آموزان نسبت به همیار مشاوران	ارتباط دانش آموزان با همیارمشاوران
R ₁₁	نحوه برخورد عوامل اجرایی مدرسه با همیارمشاوران	ارتباط مدرسه با همیارمشاوران
R ₁₂ +R ₂₀	نظارت پیوسته همیارمشاوران از سوی مدرسه+ بررسی و پیگیری مستمر از روند اجرای طرح توسط مسئولین	نظام کنترل عملکرد
R ₁₅ + R ₁₉	همکاری کامل مشاوران و فعال بودن آنان+ واگذاری ادامه کار به مشاوران و عدم ورود بیش از حد همیارمشاوران به حریم خصوصی افراد	ارتباط مشاوران با همیارمشاوران
R ₁₆ + R ₂₉	تهیه کتابچه ای از تجربیات برتر همیارمشاوران+ مستند سازی فرایند اجرای طرح همیارمشاور	نظام منابع آموزشی
R ₁₇	تشویق و قدردانی از مشاوران و همیارمشاوران برتر	نظام انگیزه و پاداش
R ₂₆ + R ₂₈	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران+ تشخیص سریع تر و راحت تر مشکلات دانش آموزان با اجرای طرح	وظایف و نقش های همیار مشاوران
R ₂₇	نظرسنجی از اولیای مدرسه جهت انتخاب همیارمشاوران	نظام ارزشیابی و نظر سنجی
R ₃₁	توجه به نظام ارتباطات	زیر ساخت ها

جدول (۱۳) نتایج کد گذاری انتخابی

ردیف	مؤلفه	بعد	موضوع
۱	ساختار سازمانی	ساختاری	شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور در مدارس دخترانه متوسطه اول شهر کرمانشاه
۲	استراتژی سازمانی		
۳	نظام منابع انسانی		
۴	نظام شناسایی و هدایت		
۵	نظام کنترل عملکرد		
۶	نظام منابع آموزشی		
۷	فرهنگ سازمانی	رفتاری	
۸	ویژگی های رفتاری همیار مشاوران		
۹	نظام انگیزه و پاداش		
۱۰	وظایف و نقش های همیار مشاوران		
۱۱	نظام ارزشیابی و نظر سنجی		
۱۲	ارتباط دانش آموزان با همیارمشاوران	محیطی	
۱۳	ارتباط مدرسه با همیارمشاوران		
۱۴	ارتباط مشاوران با همیارمشاوران		
۱۵	زیر ساخت ها		

همان طور که نتایج جدول ۱۳ نشان می دهد ساختار سازمانی، استراتژی سازمانی، نظام منابع انسانی، نظام شناسایی و هدایت، نظام کنترل عملکرد و نظام منابع آموزشی از جمله عوامل ساختاری تاثیر گذار بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور از دیدگاه مشاوران محسوب می گردند و فرهنگ سازمانی، ویژگی های رفتاری همیار مشاوران، نظام انگیزه و پاداش، وظایف و نقش های همیارمشاوران و نظام ارزشیابی و نظر سنجی از جمله عوامل رفتاری اثر بخش بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور از دیدگاه شرکت کنندگان در مصاحبه بوده است و از طرف ایشان ارتباط دانش آموزان با همیار مشاوران، ارتباط مدرسه با همیار مشاوران، ارتباط مشاوران با همیار مشاوران و زیرساختها از جمله عوامل تاثیر گذار زمینه ای بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور است.

جدول (۱۴) - مقایسه آسیب های شناسایی شده از تحلیل اسناد و مصاحبه ها

مؤلفه های بدست آمده از تحلیل اسناد (۱۳)		مؤلفه های بدست آمده از مصاحبه (۱۵ مؤلفه)		مؤلفه های بدست آمده از تحلیل اسناد و مصاحبه ها (۱۸ مؤلفه)	
ردیف	مؤلفه ها	ردیف	مؤلفه ها	ردیف	مؤلفه ها
ساختاری	ساختار سازمانی	ساختاری	ساختار سازمانی	ساختاری	ساختار سازمانی
	استراتژی سازمانی		استراتژی سازمانی		استراتژی سازمانی
	نظام منابع انسانی		نظام منابع انسانی		نظام منابع انسانی
	نظام شناسایی و هدایت		نظام شناسایی و هدایت		نظام شناسایی و هدایت
	-----		نظام کنترل عملکرد		نظام کنترل عملکرد
	نظام پژوهشی		-----		نظام پژوهشی
	نظام منابع آموزشی		نظام منابع آموزشی		نظام منابع آموزشی

رفتاری	فرهنگ سازمانی	رفتاری	فرهنگ سازمانی	رفتاری	فرهنگ سازمانی
محیطی	فرهنگ سازمانی	محیطی	فرهنگ سازمانی	محیطی	فرهنگ سازمانی

با توجه به اطلاعات درج شده در جدول ۱۴ در کل می‌توان گفت عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور عبارتند از: ساختار سازمانی، استراتژی سازمانی، نظام منابع انسانی، نظام شناسایی و هدایت، نظام کنترل عملکرد، نظام پژوهشی، نظام منابع آموزشی، فرهنگ سازمانی، ویژگی‌های رفتاری همیار مشاوران، نظام انگیزه و پاداش، وظایف و نقش‌های همیار مشاوران، نظام ارزشیابی و نظرسنجی، ارتباط با مدارس، ارتباط دانش آموزان با همیار مشاوران، ارتباط مدرسه با همیار مشاوران، ارتباط مشاوران با همیار مشاوران، زیر ساخت‌ها، ارتباط با سایر مراکز علمی، ارتباط با نهاد خانواده.

سوال ششم: میزان اعتبار الگوی پیشنهادی در چه حد است؟

جدول (۱۵) - نظرسنجی از متخصصین (۱۵ نفر) در ارتباط با مطلوبیت الگوی پیشنهادی

ردیف	مؤلفه ها	مفاهیم	مقیاس درجه بندی لیکرت					جمع امتیاز	میانگین
			(۱) مخالف	کمالا	(۲) مخالف	نظری	(۳) موافق	کمالا	
ساختار سازمانی	۱	برگزاری جلسات توجیهی برای والدین	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۷۵
	۲	همسو بودن طرح همیار مشاور با مفاهیم دینی	۰	۰	۰	۰	۳	۱۲	۷۲
	۳	برگزاری مستمر دوره هایی برای همیار مشاوران	۰	۰	۰	۰	۲	۱۳	۷۳
	۴	برگزاری دوره های مداوم دینی	۰	۰	۰	۰	۱	۱۴	۷۴
	۵	برگزاری جلسات توجیهی برای عوامل اجرایی و معلمان مدارس	۰	۰	۰	۰	۲	۱۳	۷۳
	۶	ارتقای جایگاه و نقش تربیتی خانواده	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۷۵
	۷	نقش تربیتی اماکن مذهبی، نهادهای مردمی، اجتماعی و رسانه ها	۰	۰	۰	۰	۳	۱۲	۷۲
	۸	ارائه خدمات مشاوره ای- تربیتی در کلیه سطوح تحصیلی	۰	۰	۰	۰	۲	۱۳	۷۳
	۹	برگزاری و ارتقای کیفی و کمی همایش های علمی.	۰	۰	۰	۰	۲	۱۳	۷۳
	۱۰	تربیت و توانمندسازی دانش آموزان در شئون دینی، خانوادگی و...	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۷۵
	۱۱	افزایش کارآمدی شوراهای درون مدرسه ای با تفویض برخی اختیارات	۰	۰	۰	۰	۵	۱۰	۷۰
استراتژی سازمانی	۱۲	لزوم متفاوت بودن سطوح اجرای طرح در مناطق مختلف	۰	۰	۰	۰	۲	۱۳	۷۳
	۱۳	بیشتر بودن مدت زمان طرح توجیهی	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵	۷۵
	۱۴	محدود نبودن زمان اجرا به سال تحصیلی	۰	۰	۰	۰	۳	۱۲	۷۲
	۱۵	توجه کافی به شرایط روحی دانش آموزان در سنین بلوغ و ارائه مشاوره و آموزش های دینی و اخلاقی	۰	۰	۰	۰	۲	۱۳	۷۳

۴/۶	۶۹	۱۰	۴	۱	۰	۰	تدوین برنامه های عملیاتی لازم در راستای ترویج، تقویت مستمر و تحکیم فضایل اخلاقی در محیط های تربیتی	۱۶	نظام شناسایی و هدایت	رفتاری
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	ایجاد هماهنگی میان نظام تعلیم و تربیت رسمی و غیر رسمی.	۱۷		
۴/۸۶	۷۳	۱۳	۲	۰	۰	۰	تقویت نگاه دینی به مقوله علم آموزی و فریضه قلمداد کردن آن.	۱۸		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	شناسایی دانش آموزان واجد صلاحیت برای طرح همیار مشاور	۱۹		
۴/۶	۶۹	۹	۶	۰	۰	۰	استقرار نظام راهنمایی و مشاوره تربیتی مبتنی بر مبانی اسلامی و افزایش نقش معلمان و بکارگیری مشاوران متخصص	۲۰		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	لزوم افزایش نیروهای مشاوره در مدارس	۲۱		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	نظارت پیوسته همیارمشاوران از سوی مدرسه	۲۲	نظام ارزیابی عملکرد	
۴/۶۶	۷۰	۱۰	۵	۰	۰	۰	بررسی و پیگیری مستمر از روند اجرای طرح توسط مسئولین	۲۳		
۴/۹۳	۷۴	۱۴	۱	۰	۰	۰	مستند سازی فرایند اجرای طرح همیارمشاور	۲۴	نظام منابع آموزشی	
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	تهیه کتابچه ای از تجربیات برتر همیارمشاوران	۲۵		
۴/۸۶	۷۳	۱۳	۲	۰	۰	۰	انجام مطالعات و پژوهش های کاربردی مورد نیاز آموزش و پرورش	۲۶	نظام پژوهشی	
۴/۸۷	میانگین کل									
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	تشویق و قدردانی از مشاوران و همیارمشاوران برتر	۱	نظام انگیزه و پاداش	
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	اصلاح و ایجاد ساختارها و فرایندها و تنظیم ضوابط تشویقی خاص.	۲		
۴/۶	۶۹	۹	۶		۰	۰	حمایت های مادی و معنوی از طرح های موفق و نوآوری های تربیتی	۳		
۴/۹۳	۷۴	۱۴	۱	۰	۰	۰	اثر گذاری همیارمشاوران بر سایرین	۴	ویژگی های رفتاری همیار مشاوران	
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	هم دل بودن دانش آموز با همسالان خود	۵		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	الگو بودن همیار مشاوران	۶		
۴/۹۳	۷۴	۱۴	۱	۰	۰	۰	مورد اعتماد بودن همیار مشاوران از سوی دانش آموزان	۷		
۴/۸۶	۷۳	۱۳	۲	۰	۰	۰	عدم برچسب زنی به سایرین از سوی همیارمشاوران	۸		
۴/۲۶	۶۴	۸	۳	۴	۰	۰	دارا بودن قدرت درک و تحلیل مسائل از سوی همیارمشاوران	۹		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	مسئولیت پذیری و اجرای واقعی طرح توسط هسته های مشاوره نواحی	۱۰	فرهنگ سازمانی	
۴/۶	۶۹	۱۱	۲	۲	۰	۰	داشتن تعهد کاری	۱۱		
۴/۳۳	۶۵	۸	۴	۳	۰	۰	نهادینه سازی فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر	۱۲		

۴/۹۳	۷۴	۱۴	۱	۰	۰	۰	مناسب سازی فرهنگ سازمانی بر اساس معیارهای اخلاق اسلامی با تاکید بر روحیه اخوت و تعاون	۱۳	نظام نظرسنجی و ارزشیابی	وظایف و نقش های همیار مشاوران
۴/۵۳	۶۸	۱۰	۳	۲	۰	۰	نظرسنجی از اولیای مدرسه جهت انتخاب همیارمشاوران	۱۴		
۴/۱۳	۶۲	۷	۳	۵	۰	۰	ایجاد نظام سنجش و ارزشیابی تضمین کیفیت	۱۵		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	توجه به نقش آموزشی همیارمشاوران	۱۶		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	تشخیص سریع تر و راحت تر مشکلات دانش آموزان با اجرای طرح	۱۷		
۴/۷۷	میانگین کل									
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	برقراری ارتباط سازمان یافته مراکز علمی با نظام تعلیم و تربیت.	۱	ارتباط با سایر مراکز علمی	ارتباط مشاوران با همیارمشاوران
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	ایجاد ساز و کارهای ترویج و نهادینه سازی فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر با تاکید بر ظرفیت حوزه های علمیه	۲		
۴/۲	۶۳	۸	۲	۵	۰	۰	تعامل اثر بخش و فعال نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی با سایر نهادها و دستگاه های مرتبط به ویژه نهاد خانواده	۳	ارتباط با نهاد خانواده	
۴/۵۳	۶۸	۱۰	۳	۲	۰	۰	افزایش همکاری اولیای دانش آموزان	۴		
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	ایجاد بانک اطلاعاتی فعال و کارآمد	۵	زیرساخت ها	
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	توجه به نظام ارتباطات	۶		
۴/۹۳	۷۴	۱۴	۱	۰	۰	۰	دیدگاه سایر دانش آموزان نسبت به همیار مشاوران	۷	ارتباط دانش آموزان با همیارمشاوران	
۴/۹۳	۷۴	۱۴	۱	۰	۰	۰	نحوه برخورد عوامل اجرایی مدرسه با همیارمشاوران	۸	ارتباط مدرسه با همیارمشاوران	
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	واگذاری ادامه کار به مشاوران و عدم ورود بیش از حد همیارمشاوران به حریم خصوصی افراد	۹	ارتباط مشاوران با همیارمشاوران	
۵	۷۵	۱۵	۰	۰	۰	۰	همکاری کامل مشاوران و فعال بودن آنان	۱۰		
۴/۸۵	میانگین کل									

همانطور که داده های درج شده در جدول ۱۵ نشان می دهد اکثریت پاسخ دهندگان با مولفه ها و خرده مولفه های مطرح شده در الگو به عنوان عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور تا حد زیادی موافق هستند و به این ترتیب اعتبار الگو مورد تایید قرار گرفت.

جدول (۱۶) عوامل ساختاری به دست آمده از تحلیل کل اسناد بالا دستی

ردیف	عوامل ساختاری به دست آمده از تحلیل کل اسناد بالا دستی	فراوانی و درصد عوامل ساختاری در هر یک از اسناد نسبت به کل فراوانی (۴۲)						مجموع فراوانی هر عامل در کل اسناد	درصد هر عامل نسبت به مجموع فراوانی		
		اساسنامه دانشگاه فرهنگیان		نقشه جامع علمی کشور		سند تحول آموزش و پرورش				سند برنامه درسی ملی	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد			فراوانی	درصد

۱	ساختار سازمانی	۰	۰	۹	۲۱/۴۲	۶	۱۴/۲۸	۳	۷/۱۴	۱۸	۴۲/۸۵
۲	نظام منابع انسانی	۳	۷/۱۴	۳	۷/۱۴	۱	۲/۳۸	۴	۹/۵۲	۱۱	۲۶/۱۹
۳	استراتژی سازمانی	۰	۰	۳	۷/۱۴	۲	۴/۷۶	۱	۲/۳۸	۶	۱۴/۲۸
۴	نظام منابع آموزشی	۰	۰	۱	۲/۳۸	۱	۲/۳۸	۲	۴/۷۶	۴	۹/۵۲
۵	نظام شناسایی و هدایت	۰	۰	۱	۲/۳۸	۱	۲/۳۸	۰	۰	۲	۴/۷۶
۶	نظام پژوهشی	۱	۲/۳۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۲/۳۸
فراوانی کل عوامل هر سند		۴	۱۷	۱۱	۱۰	۴۲	۱۰۰				

جدول (۱۷) عوامل رفتاری به دست آمده از تحلیل کل اسناد بالا دستی

ردیف	عوامل رفتاری به دست آمده از تحلیل کل اسناد بالا دستی	فراوانی و درصد عوامل رفتاری در هر یک از اسناد نسبت به کل فراوانی (۱۰)								مجموع فراوانی هر عامل در کل اسناد	درصد هر عامل نسبت به مجموع فراوانی
		اساسنامه دانشگاه فرهنگیان		نقشه جامع علمی کشور		سند تحول آموزش و پرورش		سند برنامه درسی ملی			
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد		
۱	فرهنگ سازمانی	۰	۰	۱	۱۰	۴	۴۰	۱	۱۰	۶	۶۰
۲	نظام انگیزه و پاداش	۰	۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۰	۰	۲	۲۰
۳	نظام نظر سنجی و ارزشیابی	۰	۰	۱	۱۰	۰	۰	۰	۰	۱	۱۰
۴	ویژگی های رفتاری همیارمشاوران	۰	۰	۰	۰	۱	۱۰	۰	۰	۱	۱۰
فراوانی کل عوامل هر سند		۰	۳	۵	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۱۰	۱۰۰

جدول (۱۸) عوامل محیطی به دست آمده از تحلیل کل اسناد بالا دستی

ردیف	عوامل محیطی به دست آمده از تحلیل کل اسناد بالا دستی	فراوانی و درصد عوامل محیطی در هر یک از اسناد نسبت به کل فراوانی (۱۰)								مجموع فراوانی هر عامل در کل اسناد	درصد هر عامل نسبت به مجموع فراوانی
		اساسنامه دانشگاه فرهنگیان		نقشه جامع علمی کشور		سند تحول آموزش و پرورش		سند برنامه درسی ملی			
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد		
۱	ارتباط با سایر مراکز علمی	۲	۲۰	۲	۲۰	۲	۲۰	۰	۰	۶	۶۰
۲	ارتباط با خانواده	۰	۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۰	۰	۲	۲۰
۳	زیر ساخت ها	۰	۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۰	۰	۲	۲۰
	فراوانی کل عوامل هر سند	۲		۴		۴		۰		۱۰	۱۰۰

یافته‌های پژوهش به طور کلی نشان می‌دهد، در اسناد فرادستی آموزش و پرورش، مخصوصاً در اساسنامه دانشگاه فرهنگیان به عوامل موثر بر طرح همیار مشاور تاکید شده است که نشان از تاکید اسناد بالادستی بر نیروی انسانی متخصص و کارآمد در حوزه مشاوره دارد. رویکرد مشاوران نیز نسبت به سالهای قبل تغییر مثبت و قابل توجهی در زمینه توجه به طرح همیار مشاور داشته است. همه این تغییرات را می‌توان ناشی از بازتاب توجه و تاکید ویژه مدیران و مسئولان حال حاضر وزارت آموزش و پرورش در زمینه مشاوره دانست اما با وجود این، متأسفانه هنوز در راه رسیدن آموزش و پرورش به سطح مطلوب و مورد انتظار در زمینه اجرای طرح همیار مشاور هنوز دارای نواقص و کاستی‌هایی می‌باشد. از جمله این مشکلات و موانع می‌توان به عدم توجه به جایگاه خانواده در موفقیت طرح، عدم برگزاری دوره‌های کارآمد برای عوامل مجری طرح (مدیران، معلمان و خانواده‌ها)، عدم توجه به نقش تربیتی اماکن و نهادهای مذهبی در بهبود کیفیت طرح، عدم تفویض واقعی برخی اختیارات به شوراهای درون مدرسه‌ای، منقطع شدن فرایند طرح همیار مشاور با اتمام سال تحصیلی، کمبود نیروی متخصص و بانگیزه، نبود مطالعات و پژوهشهایی در این زمینه، عدم مستند سازی فرایند اجرای طرح، عدم شناسایی صحیح دانش آموزان جهت ایفای نقش همیار مشاور، نبود عوامل انگیزشی و تشویقی، عدم وجود نظام سنجش و ارزشیابی تضمین کیفیت، نبود ارتباط سازمان یافته با مراکز علمی و حوزه های علمیه، کمبود زیر ساخت های مناسب، عدم توجه ویژه از سوی مسئولین منطقه‌ای و استانی و مشاوران به طرح همیار مشاور اشاره کرد. به طور کلی می‌توان گفت که آموزش و پرورش هم از نظر زیرساختهای فیزیکی با کاستی‌هایی مواجه است و هم از نظر عملیاتی و در سطوح پایین مدیریتی فاقد زیرساخت های انگیزشی کافی هم چون مجریان و طراحان با انگیزه و متخصص است. در این راستا نتایج پژوهش Shahidi (2019) که بررسی نگرش مشاوران و دانش آموزان در مورد اثر بخشی طرح همیار مشاور در مدارس متوسطه استان خراسان رضوی را نشان می‌دهد، به عنوان تنها پژوهشی که در ایران در راستای طرح همیار مشاور است، نشان از عدم نگرش مثبت از سوی مشاوران و استقبال دانش آموزان از طرح را دارد. اما متأسفانه هیچ پژوهشی که به شناسایی یا بررسی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور بپردازد در جستجوها دیده نشد. به طور خلاصه باید قبول کنیم که کاستی‌های موجود در طراحی و عملیاتی کردن طرح و هم چنین مسائلی مانند ارزیابی نامناسب، استراتژیهای توسعه برنامه نامناسب، اهداف مبهم و محتوای نامناسب اثرات طرح را از بین می‌برد. از طرفی با توجه به این که تمام عناصر شناسایی شده به هم مرتبط هستند و نقص و وجود مشکل در هر یک از آن‌ها کارایی کل را دچار مشکل می‌سازد، توجه به همه عناصر و عوامل شناسایی شده بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور مهم است.

بحث و نتیجه گیری

چگونگی پرورش نسل جدید، از دغدغه‌های مهم دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت از جمله مشاوران مدارس است. با توجه به پیچیدگی ارتباطات و آسیب‌های روانی - اجتماعی از یک سو و ضرورت ارائه خدمات مشاوره‌ای و کمبود مشاور در مدارس و محیط‌های آموزشی از دیگر سو، استفاده از ظرفیت و توانمندی دانش‌آموزان آموزش‌دیده در کمک به رشد همتایانشان یک راهبرد مؤثر شناخته می‌شود. از این رو، «برنامه همیار مشاور» ذیل برنامه راهنمایی و مشاوره در کشور و مبتنی بر استفاده از توان و مشارکت دانش‌آموزان است که به ترویج و گسترش برنامه‌های پیشگیرانه، خدمات راهنمایی و مشاوره و حیطه عمل مشاوره کمک می‌کند. برنامه همیار مشاور و حمایت همتایان را می‌توان در هر موقعیت آموزشی و اجتماعی از جمله مدارس و دانشگاه‌ها، برای رشد مهارت‌ها و ارتقای کیفیت زندگی، گسترش خدمات مشاوره‌ای، به ویژه به‌عنوان راهبردی پیشگیرانه و توانمندساز در مواجهه با رفتارهای پرخطر در میان گروه هدف، طراحی و اجرا و هدایت نمود.

نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که این برنامه در افزایش رشد شخصی همیاران و مخاطبان و همچنین، بر بهبود میزان خودپنداره و اثربخشی یاری‌رسانی به دانش‌آموزان مؤثر بوده است. مطالعه‌ای دیگر، بهبود عملکرد تحصیلی، حضور، توجه به مدرسه و افزایش عزت‌نفس شرکت‌کنندگان در برنامه حمایت همتایان را نشان می‌دهد (Foladi, 2018).

خدمات حمایتی همتایان زیر عنوان کلی «شبه متخصصان» قرار دارد. دانش‌آموزان (همیار مشاوران) با نقش حمایتی بدون نیاز به آموزش تخصصی و بلندمدت از میان گروه دریافت‌کننده خدمات، یعنی همتایان خود، انتخاب می‌شوند. این افراد آموزش‌دیده و تحت‌نظارت مستمر، برخی کارهای کلیدی را که عمدتاً یک حرفه‌ای انجام می‌دهد و در شکل محدودی برای گسترش و اثربخشی فعالیت‌های پیشگیرانه ارائه می‌شود، به انجام می‌رسانند (Mamarchev, 1981). هدف برنامه همیار مشاور و برنامه‌های حمایت همتایان، تدارک جایگاهی است تا با مشارکت و به‌کارگیری توانمندی دانش‌آموزان آموزش‌دیده، زمینه گسترش خدمات مشاوره‌ای و کمک به سلامت روان خود و همتایانشان، بیش از پیش فراهم شود. تحقیقات و تجارب نشان می‌دهد که دانش‌آموزان از مراجعه مستقیم به مشاور یا شخص بزرگسال نگران‌اند و گاهی از این کار خودداری می‌کنند و بیشتر به دوستان و همتایان خود مراجعه می‌کنند. به استناد تحقیقات اشاره‌شده، استفاده از همسالان و همتایان در نظام راهنمایی و مشاوره تحت‌نظارت مشاوران در مدارس اثربخش است و گستره و کارآمدی آن را افزایش می‌دهد. به‌طورکلی، نتایج

اثر بخشی برنامه هم در زمینه رشد شخصی و افزایش خودپنداره و عملکرد تحصیلی شرکت کنندگان در برنامه خود را نشان می دهد. موفقیت برنامه های حمایتی همیاران به عنوان رویکردی پیشگیرانه و توانمندساز برای مواجهه با رفتارهای پرخطر در نوجوانان و جوانان عامل بالقوه ای است که به آموزش، حمایت و هدایت نیاز دارد.

همیار مشاوران در سطح گسترده و با آموزش کافی می توانند به همتایان خود در مواجهه با موضوعاتی از قبیل بی رغبتی به مدرسه، زورگویی، سوگ، مسئله طلاق، مشکلات ارتباطی، تعارض با والدین، پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر، ارائه اطلاعات، آگاهی درباره سلامت جنسی، کمک به دانش آموزان انتقالی، آموزش همسالان، کمک کنند. نقطه اتکای موفقیت برنامه همیار مشاوران، ارتباط قوی دانش آموزان، مشاوران (مجریان)، مدیران و سایر کارکنان است (Foladi, 2018).

لذا در نتیجه با توجه به انجام این مطالعه و شناسایی عوامل موثر بر کیفیت اجرای طرح همیار مشاور، تلاش شد تا با شناسایی ضعف ها نسبت به اعمال اصلاحات لازم جهت بهبود اقدام شود. بنابراین در راستای یافته های سوال دوم پژوهش می توان با اختصاص دادن ساعات مشاوره بیشتری جهت اجرای طرح همیار مشاور در مدارس و تامین نیروی انسانی متخصص در حوزه مشاوره در مدارس به عنوان نیروی کمکی که مسئول اجرا و پیگیری شایسته این طرح می باشد و با برگزاری کارگاه ها و دوره های آموزشی اختصاصی برای دانش آموزان، مسئولین مدرسه و خانواده ها تحقق این امر را تسهیل کرد.

در زمینه های یافته های مربوط به سوال سوم پژوهش نیز می توان نتیجه گرفت که تشویق مشاوران مجری طرح و اختصاص بودجه مجزا برای اجرای طرح در مدارس و نهادینه سازی فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر به عنوان فروع دین و پر رنگ نمودن نقش آموزشی همیار مشاوران در مدارس مورد تاکید است و پیشنهاد می شود که ارتباط مستمر و مفید مدارس مجری طرح با یکدیگر و تعامل منطقی و سازنده علمی با مراکز دانشگاهی و حوزه های علمیه و طراحی بانک اطلاعاتی فعال و کارآمد در راستای افراد تحت پوشش و مجریان طرح و ارائه گزارش ماهانه از همیاران مشاور ضروری است و به منظور اصلاح دیدگاه دانش آموزان نسبت به وظایف همیار مشاوران با برگزاری کارگاه و افزایش همکاری و ارتباط با خانواده ها برای اجرای کارآمد طرح مفید خواهد بود. در نهایت لازم است که مسئولان آموزش و پرورش با کمک گرفتن از کارشناسان خبره و پژوهشگران طراز اول کشور و نیز مشاوران با سابقه و موفق، در زمینه بهبود این بخش اقدام سریع و کارآمدی بنمایند.

ملاحظات اخلاقی

- اخذ رضایت آگاهانه از مشارکت کنندگان
- محرمانه نگه داشتن نام و اطلاعات شخصی افراد
- صداقت، امانت و رعایت حقوق مولفین در استفاده از منابع

حامی مالی

هزینه های مطالعه حاضر از سوی نویسنده مقاله تامین شد.

مشارکت نویسندگان

نگارش و تنظیم نهایی مقاله؛ اکرم حمیدی نصرآباد و جمع آوری داده ها و تحلیل آنها؛ خاتون عزتی

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

- American School Counselor Association. (1984). POSITION STATEMENT: PEER FACILITATING. Alexandria, VA: American School Counselor Association.
- Creswell, J. W, V. L. Plano Clark, M. L. Guttman & E. E. Hanson. (2003). Advanced Mixed Methods Research Design. In A. Tashakkori and C. Teddlie (Eds.). Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research (pp. 209–240). Thousand Oaks, CA: Sage
- Cooper, R.E., Saunders, K.R.K.,
- Faqihi Nia, & Ali Naqi. (2013). Counseling in the Mirror of Science and Religion, second edition, Qom, Islamic Publications.[in persian]

- Faqihi, M.R. (2010). Basics of guidance and counseling, first edition, Tehran, Negar and Nima publications.[in persian]
- Fuladi, E. (2013). peer counseling, perspectives, concepts of mental health and special skills for counselors, 4th edition, Tehran, Tolo Danesh Publications.[in persian]
- Gillard, S. , Bremner, S. , Foster, R. , Gibson, S.L. , Goldsmith, L, Healey, A. , Lucock, M., Marks, J., Morshead, R., Patel, A., Priebe, S., Repper, J., Rinaldi, M., Roberts, S., Simpson, A., & White, S. (2020). Peer support for discharge from inpatient to community mental health services: Study protocol clinical trial (SPIRIT Compliant). *Medicine* 99(10).
- Gillard, S., Foster, R., & White, S. (2024). Implementing peer support into practice in mental health services: a qualitative comparative case study. *BMC Health Serv Res* 24, 1050 . <https://doi.org/10.1186/s12913-024-11447-5>
- Greenburgh, A. (2024). The effectiveness, implementation, and experiences of peer support approaches for mental health: a systematic umbrella review. *BMC Med* 22, 72 (2024). <https://doi.org/10.1186/s12916-024-03260-y>
- Ibrahim, N., Thompson, D., & Nixdorf, R. (2020). A systematic review of influences on implementation of peer support work for adults with mental health problems. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol* 55, 285–293 . <https://doi.org/10.1007/s00127-019-01739-1>
- Mamarchev, H. L. (1981). PEER COUNSELING. SEARCHLIGHT PLUS: RELEVANT RESOURCES IN HIGH INTEREST AREAS. No. 52+. Ann Arbor, MI: ERIC Clearinghouse on Counseling and Personnel Services.
- Mirbahaeddin, E., & Chreim, S.(2022). A Narrative Review of Factors Influencing Peer Support Role Implementation in Mental Health Systems: Implications for Research, Policy and Practice. *Adm Policy Ment Health* 49, 596–612 (2022). <https://doi.org/10.1007/s10488-021-01186-8>
- Mirzai Ahranjani, H. (2013). the detailed plan of horizontal expansion in the knowledge and pathology of public and government organizations of Iran (West Regional Water), Applied Research Center of Tehran University.[in persian]
- Paul, J. (2008). Between method triangulation in organizational diagnosis. *The International Journal of Organizational Analysis*; 4(2): 135-53.
- Shahidi, M., & Soudani, M. (2019). to investigate the attitude of counselors and students regarding the effectiveness of the co-counselor plan in the secondary schools of Razavi Khorasan Province, *Journal of Counseling Research*, Winter, No. 40, 23-36.[in persian]
- Simmons, M.B., Cartner, S., & MacDonald, R. (2023). The effectiveness of peer support from a person with lived experience of mental health challenges for young people with anxiety and depression: a systematic review. *BMC Psychiatry* 23, 194 . <https://doi.org/10.1186/s12888-023-04578-2>
- Topping, K. J. (2022). Peer Education and Peer Counselling for Health and Well-Being: A Review of Reviews. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(10), 6064. <https://doi.org/10.3390/ijerph19106064>
- University kharazmi. (2018). upstream documents, <https://mec.khu.ac.ir/page/23156>